

Zpráva o činnosti Českého výboru ICOM v roce 2004

Předsednictvo Českého výboru ICOM pracovalo v uplynulém roce ve složení:

Katka Tlachová (předsedkyně)

Pavla Seitlová (tajemnice)

Vlastimil Vykydal (pokladník)

Marie Dufková a René Klimeš (členové předsednictva).

Jménem tohoto předsednictva vám předkládám zprávu o činnosti za rok 2004.

Členské a organizační záležitosti

Členská základna Českého výboru ICOM je v posledních letech stabilizovaná a v obou kategoriích – individuální i institucionální – dochází pouze k malým výkyvům. V roce 2004 jsme měli 89 individuálních členů (z toho 7 studentů), jednoho čestného člena a 40 institucionálních členů (na členství rezignovala dvě muzea – Muchovo muzeum v Praze a Galerie Zlatá husa, dva nové členy jsme naopak získali – Památník Lidice a Slovácké muzeum v Uh. Hradišti).

Předsednictvo Českého výboru ICOM se v průběhu roku sešlo 4x (4.2., 7.5., 9.11., 7.12.), jednání probíhala v Brně. Kromě toho jsme uskutečnili několik operativních schůzek dvou- až tříčlenných, naléhavé záležitosti řešíme průběžně operativními konzultacemi telefonicky či e-mailem. Mgr. René Klimeš se stará o naši webovskou stránku www.cz-icom.cz a průběžně ji aktualizuje, takže věřím, že máte možnost získávat všechny informace, které potřebujete. Ráda využívám příležitosti, abych svým kolegům z předsednictva poděkovala za pružnou a efektivní spolupráci při zajišťování činnosti ČV ICOM.

Členové předsednictva ČV ICOM jsou zváni k účasti na akcích, pořádaných jinými organizacemi: kromě pravidelné účasti na jednáních senátu AMG a komory ředitelů RG ČR, kterých se účastní K. Tlachová či V. Vykydal a která nám pomáhá udržovat úzký pracovní kontakt s těmito profesními sdruženími, to v uplynulém roce byla účast P. Seitlové na zahájení konference Obuv v historii ve Zlíně (11.10.), mezinárodního dvořákovského semináře ve Vysoké u Příbrami v září 2004 (viz níže) či návštěva K. Tlachové na veletrhu Nostalgia expo Bratislava, která se uskutečnila na pozvání kolegů ze Slovenského komitétu ICOM.

Spolupráce s profesními institucemi

Tradičně jsme se mohli opírat o dobrou spolupráci s Ministerstvem kultury ČR, a to zejména s odborem movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií. Trvalá podpora a vstřícnost ze strany OMG je pro vlastní činnost Českého výboru ICOM rozhodující. Zvláště významnou roli sehrála v uplynulém roce, kdy se konala generální konference ICOM v jihokorejském Soulu a naše žádost o grant se zaměřila na zajištění účasti na této konferenci. Věřím, že můžeme jménem celé organizace vyslovit Ministerstvu kultury ČR upřímné poděkování za podporu a spolupráci.

Pokračovala rovněž neformální spolupráce s AMG. Opětovně jsme využili nabídky kolegů z AMG a prezentovali jsme ČV ICOM informačními a propagačními materiály na brněnském Regiontoure, konaném každoročně v lednu.

V prvních měsících roku jsme společně distribuovali praktickou příručku o zpřístupňování muzejních a galerijních expozic tělesně a smyslově postiženým Muzea pro všechny, kterou jsme společnými silami vydali v roce 2003. Pro ty z vás, kteří ji ještě nemají nebo mají zájem o další výtisk, jsou publikace stále na vyžádání bezplatně k dispozici.

Naším společným vydavatelským počinem v roce 2004, do něhož se aktivně zapojil také Český komitét Modrý štít, bylo Kolečko první pomoci při řešení krizových situací. Opět se jedná o překlad zahraničního materiálu, původně připraveného v rámci programu National Endowment for the Humanities and The St. Paul Companies. Jde o praktickou metodickou pomůcku, skýtající jasnou, stručnou a přehlednou formou základní informace o tom, co dělat při poškození muzejních sbírek i budov vodou, která znamená nejčastější ohrožení, ať už jde o následky přírodní katastrofy, nehody

nebo hašení požáru. Vyjdeme-li z předpokladu, že prvních 48 hodin má rozhodující význam, pak na Kolečku najdeme přehled základních kroků, které je třeba v této kritické fázi učinit (např. zajištění bezpečnosti osob, stability budov a prostředí, dokumentace, stanovení rozsahu škod apod.) a také základní poučení o technikách vysoušení a o tom, jak nakládat se zasaženými sbírkovými předměty z různých materiálů (např. textil, nábytek, knihy a papír, fotografie atd.). I tento materiál distribuujeme společnými silami a bezplatně, nicméně pokud se k vám ještě nedostal, je vám opět k dispozici u registrace.

Společně jsme se podíleli na přípravě kolokvia Bezpečné muzeum, které se uskutečnilo v Brně 10. a 11. 11. za velkého zájmu kolegů z muzeí z celé republiky. Věříme, že zahraniční přednášející (Sergiu Berkovici z Izraele, Hanna Pennock z Nizozemska a Isabelle Brianso z pařížského sekretariátu ICOM) byli pro program kolokvia přínosem. Zpráva o kolokviu byla publikována ve Věstníku AMG, k vydání se připravuje sborník, takže doufáme, že informace pro všechny zájemce jsou, či v dohledné době budou k dispozici.

Jsme velmi rádi, že se nám podařilo využít platformy tohoto mezinárodního setkání k tomu, abychom navázali na tradici každoročních setkávání předsednictev českého a slovenského výboru ICOM. Slovenské kolegy jsme pozvali k účasti na konferenci a bezprostředně po jejím skončení dne 11. 11. 2004 jsme v Brně uspořádali pracovní setkání, při kterém jsme si vyměnili informace o dění v muzejnictví v obou zemích, prodiskutovali možnosti spolupráce a výhledy do budoucna.

Zpráva o činnosti Českého komitétu Modrého štítu v r. 2003

Nadále pokračuje a rozvíjí se činnost společné iniciativy – Českého komitétu Modrý štít. Protože se domníváme, že Modrý štít se již dostatečně zapsal do povědomí pracovníků institucí, zabývajících se ochranou kulturního dědictví, připomínáme jen velmi stručně jeho poslání, kterým je preventivní ochrana, zmírňování rizik a pomoc při záchraně kulturního dědictví ohroženého přírodní katastrofou, selháním člověka či ozbrojeným střetnutím a v neposlední řadě koordinace spolupráce při této činnosti.

Ocituji vám zprávu dr. Jany Součkové, která ČV ICOM zastupuje:

Český komitét Modrého štítu pokračoval v r. 2004 ve své činnosti za účasti čtyř zakládajících signatářů – ICOM, ICOMOS, Svazu knihovníků a informačních pracovníků (reprezentant IFLA v ČR) a České archivní společnosti. Pravidelně spolupracoval též zástupce Archivní správy MV ČR, jež je reprezentantem ICA v ČR, zástupkyně Rady galerií ČR, jež přistoupila k partnerské smlouvě v loňském roce. Hlas muzeí v řídicím výboru velmi efektivně posilovala též zástupkyně AMG. V r. 2003 se ujala a v průběhu r. 2004 zpracovala a vyhodnotila dotazníky ke zjišťování rizik, jež Český komitét Modrého štítu přichystal ve spolupráci s MK ČR jako podklad pro přípravu Krizových plánů v kulturních institucích. Výsledky analýzy, i když reprezentativní závěry byly k dispozici pouze ze sféry muzeí a knihoven, poskytly podstatné údaje pro rozhodování v zúčastněných institucích, ale – jak doufáme – také zřizovatelům na všech úrovních; jejich implementace by měla usnadnit případnou reakci v kritických situacích. Závěry výzkumu byly prezentovány na kolokviu Bezpečné muzeum, uspořádaném v Brně v listopadu 2004 AMG pod gescí ČK Modrého štítu a ve spolupráci s ČV ICOM a MK ČR. Pro toto kolokvium připravil komitét Manuál první pomoci, tzv. „Kolečko“, jehož náročné výrobní řešení se zdařilo jen díky energické součinnosti předsedkyně ČV ICOM. Přáli bychom si, aby všem pracovníkům v oblasti kulturního dědictví přispělo k rychlé orientaci v záchranářské problematice a aby je nikdo nepotřeboval doopravdy. Původně plánovaná příručka byla nahrazena záměrem publikovat sborník z kolokvia, jenž zahrne též tabulku doporučených metod primárního ošetření postižených fondů; celá partie rukopisu příručky by pak měla být k dispozici na domovské stránce Modrého štítu ke stažení.

V krátkém odstupu následovala 2. 12. konference Archivy, knihovny, muzea v digitálních světě, spojená s projektem Minerva Plus, organizovaná především předsednictvem SKIP, která se již tradičně těšila značné pozornosti našich kolegů a zaznamenala řadu příspěvků z muzejní sféry.

Důležitou etapou byla první konference Mezinárodní komise Modrého štítu a jeho národních výborů. Ve dnech 22.–25. července se v Turinu sešlo celkem 15 národních výborů, aby zhodnotily dosavadní práci organizace, pevněji zakotvily její základní principy, statut a především dohody či

prohloubily vzájemnou spolupráci. Konference dále zhodnotila italské a polské angažmá v Iráku a uzavřela se Turinskou deklarací, která vyzvala členské státy UNESCO, aby se připojily k 2. protokolu Haagské konvence, vybídla OSN a ostatní mezinárodní organizace jakož i národní vlády, aby zahrnuly ochranu movitého a nemovitého kulturního dědictví mezi mandáty při mírových operacích, bránily destrukcím památek a nedovolenému obchodu s kulturními hodnotami a motivovaly vznik národních komitétů Modrého štítu všude, kde dosud nepůsobí.

I zde ráda využívám příležitosti a děkuji dr. Janě Součkové z Národního muzea, která se činnosti Modrého štítu důsledně a zodpovědně věnuje a rozvíjí ji.

Spolupráce s orgány ICOM

Spolupráce ČV ICOM se sekretariátem ICOM v Paříži je tradičně dobrá a operativní, hlavně díky kompetenci a praktičnosti naší tajemnice Pavly Seitlové a vstřícnému přístupu pracovníků pařížského sekretariátu při řešení našich požadavků. Pravidelně se navzájem informujeme o své činnosti a v součinnosti vyřizujeme členskou agendu. Předsedkyně ČV se každoročně účastní zasedání Poradního sboru ICOM, který projednává další rozvoj a směřování organizace a vydává doporučení valnému shromáždění ICOM. To se v roce 2004 konalo v rámci generální konference ICOM v Soulu, které bude věnován samostatný oddíl této zprávy. Totéž se týká také spolupráce v rámci střeoevropské regionální skupiny CEICOM, jejíž setkání se, byť pouze ve fragmentární podobě, také uskutečnilo při generální konferenci.

Vlastní činnost Českého výboru ICOM

Posláním ČV ICOM je zejména podpora a rozvoj kulturní spolupráce, vědecké práce členů a její propojení se zahraničními programy. Nadále jsme se věnovali činnosti směřující ke zlepšení ochrany kulturního dědictví, zprostředkování poznatků ze zahraničí a rozvoji mezinárodní spolupráce.

S velkým uspokojením konstatujeme, že naši členové využívají svého členského práva a hlásí se do komisí podle svého odborného zájmu. Zájem členů ČV o práci v mezinárodních odborných komisích ICOM i jejich účast v reprezentativních orgánech těchto komisí se postupně zvyšuje. Příkladem jsou ing. Koukal (Valašské muzeum v přírodě – viceprezident AIMA, sekretariát AIMA), dr. Munk (Památník Terežín – komise památníků utrpení IC MEMO, sekretariát IC MEMO), kolegové z Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, kteří jsou zastoupeni v komisích zabývajících se užitým uměním – ICDAD, Glass, Costume,... ing. Jirásek (MK ČR) byl opětovně zvolen předsedou odborné mezinárodní komise pro bezpečnost muzeí ICMS, předsedkyně ČV ICOM se stala členkou předsednictva mezinárodní komise pro muzejní management INTERCOM. Uvědomujeme si, že tento výčet jistě není kompletní, a pokud jsem se o angažovanosti některého z vás nezmínila, je to dáno skutečností, že se k nám tato informace nedostala. Uvítáme proto, pokud nás budete o svých aktivitách v ICOM a přidružených organizacích informovat, protože nám to zpětně umožní lépe ICOM a vaše aktivní působení na jeho půdě propagovat a podporovat (včetně finančních příspěvků na účast na konferencích).

Jako každoročně jsme se snažili maximálně využít květnového Mezinárodního dne muzeí k propagaci naší práce. Tradičně rozesíláme tiskovou informaci k tématu, které je pro daný rok zvoleno, a ve spolupráci s OMG MK ČR vyslovujeme apel na všechna muzea a galerie, aby při této příležitosti umožnila volný vstup do svých expozic a výstav a v rámci možností i obohatila svoji nabídku o doprovodný program. V posledních letech nachází den muzeí odezvu nejen v jednotlivých institucích, ale má i poměrně dobré pokrytí v médiích – informace o něm přináší rozhlas, televize i tisk.

AMG a MK ČR vyhláší u příležitosti Mezinárodního dne muzeí cenu Gloria musaealis. ČV se k nim v loňském roce poprvé připojil vyhlášením Ceny českého výboru ICOM, která bude udělena letos v květnu. Naším zástupcem v odborné porotě je Mgr. René Klimeš. Cenu ČV ICOM udělí předsednictvo Českého výboru ICOM na základě doporučení poroty soutěže některému ze soutěžních projektů přihlášených do hlavních kategorií, kterými jsou muzejní výstava, publikace a muzejní počin roku. Při výběru laureáta bude kladen zvláštní zřetel na ta kritéria a aspekty muzejní práce, které ICOM programově podporuje, tzn. výsledky mezinárodní spolupráce, společně

projekty účastníků z různých zemí, projekty s mimořádně přínosným kulturně-výchovným prvkem nebo aktivity zpřístupňující muzea tělesně a smyslově postiženým.

20. Generální konference a 21. valné shromáždění ICOM v Soulu, Jižní Korea, 2.–8. října 2004

Rok 2004 byl rokem generální konference ICOM, která se uskutečnila v jihokorejském Soulu ve dnech 2.–8. října 2004 s tématem "Muzea a nehmotné kulturní dědictví". Konference je již tradičně místem, kde mají členové možnost setkat se s kolegy ze svého oboru z celého světa a probrat nejnovější poznatky. Pro ICOM jako organizaci je pak valné shromáždění orgánem, který volí předsednictvo na další tříleté období, v případě potřeby schvaluje změny stávajících zásadních dokumentů, projednává a schvaluje nové. Jsme proto velmi rádi, že generální konference v Soulu se mohlo zúčastnit 8 zástupců z ČV, byť byla účast z finančního hlediska poměrně nákladná. Podrobná zpráva o konferenci je k dispozici na www.cz-icom.cz a byla publikována v závěru loňského roku ve Věstníku AMG, proto i zde budu maximálně stručná.

Česká delegace nás reprezentovala v tomto složení: J. Dolák (MU, katedra UNESCO pro muzeologii a kulturní dědictví, komise pro vzdělávání muzejních pracovníků ICTOP), O. Hanel (České muzeum výtvarných umění, komise pro muzea a sbírky moderního umění CIMAM), P. Jirásek (MK ČR, předseda mezinárodní komise pro bezpečnost muzeí ICMS), V. Koukal (Valašské muzeum v přírodě, přidružená asociace muzeí zemědělství AIMA), J. Munk a V. Blodig (Památník Terezie, mezinárodní komise pro muzea a památníky obětem zločinů proti lidskosti IC MEMO), K. Tlachová (Moravská galerie, předsedkyně Českého výboru ICOM, komise pro muzejní management INTERCOM), V. Vykydal (Technické muzeum v Brně, komise pro muzea a sbírky vědy a techniky CIMUSET).

Vlastní jednání generální konference se věnovalo tématu Muzea a nehmotné kulturní dědictví. Často byla zmiňována provázanost hmotného a nehmotného kulturního dědictví, vyzdvihována potřeba efektivnější péče o nehmotné kulturní dědictví, jehož obnova je obtížnější než u kulturního dědictví hmotného. Tématy referátů na plenárním zasedání byly historie pojetí nehmotného kulturního dědictví, využití moderních technologií a role muzeí v této oblasti. Podtržen byl i duchovní charakter nehmotného kulturního dědictví. Generální konference ICOM jsou však především oddělená zasedání jednotlivých mezinárodních odborných komisí, kterých má ICOM v současné době kolem třiceti. Většina je jich třídních a jejich program reflektuje téma generální konference se zvláštním zřetelem na specializaci každé komise.

Z hlediska ICOM jako organizace jsou patrné prioritní oblasti, na které se v současné době její činnost zaměřuje: jedná se o aktivity mezinárodního komitétu Modrý štít (ICBS – International Committee of the Blue Shield), zaměřené na ochranu sbírek zejména v případě ozbrojených konfliktů a živelných katastrof; dlouhodobým předmětem zájmu zůstává nezákonný transfer předmětů kulturní hodnoty, navrácení muzejních sbírek do zemí jejich původu, etické otázky naší profese, problematika nehmotného kulturního dědictví, pomoc zemím, kde je kulturní dědictví ohroženo (v současné době je úsilí zaměřeno zejména na Asii); do popředí se aktuálně dostává téma Muzea a turismus.

Na závěrečném valném shromáždění přijala konference tyto závěry: Byla zvolena výkonná rada ICOM na volební období 2004–2007: prezidentem ICOM se stala Alissandra Cummins (Barbados), viceprezidenty Amareswar Galla (Austrálie) a Martin R. Schaerer (Švýcarsko), pokladníkem Nancy Hushion (Kanada), členové předsednictva jsou Gary Edson (USA), Elisabet Olofsson (Švédsko), George Okello Abungu (Keňa), Hans-Martin Hinz (SRN), Per Bjorn Rekdal (Norsko), Jongsok Kim (Korea), Michel Van Praët (Francie), Teresa Scheiner (Brazílie), Marie Christine Van der Sman (Nizozemsko), Richard W West (USA), Xiangyi Li (Čína). Oproti dosavadním dvanácti členům se nově zvolené předsednictvo se rozšířilo na patnáct. Ex officio Günther Dembski (Rakousko), předseda poradního sboru. Představil se rovněž pořadatel Generální konference 2007 – Vídeň.

Valné shromáždění schválilo strategický plán činnosti ICOM na období 2004–2010, rezoluce zabývající se nehmotným kulturním dědictvím a jeho významem, užívání španělštiny jako dalšího úředního jazyka ICOM, zaměření pomoci na země arabského světa, ochranu kulturního dědictví

během ozbrojených konfliktů a po jejich skončení a autonomii muzeí.

Byla projednána a přijata další dílčí úprava Etického kodexu ICOM – drobnější, týká se více struktury dokumentu než jeho obsahu; v současné podobě jsou zvýrazněny podstatné body, kodex je méně preskriptivní a nabývá spíše formu doporučení a odráží postupující profesionalizaci oboru. (Všechny výše zmíněné dokumenty jsou k dispozici na www.icom.museum, česká verze etického kodexu, zveřejněná na www.cz-icom.cz, bude v nejbližší době také aktualizována.) Pokud se chcete s některými klíčovými projevy a názory z konference seznámit detailně, jistě vám neušlo, že jí bylo věnováno celé jedno číslo ICOM News v závěru loňského roku.

V rámci konference probíhala také zasedání přidružených a regionálních organizací ICOM. Česká republika je z titulu své zeměpisné polohy samozřejmě členem ICOM – Europe. Evropská regionální organizace ICOM byla v současné podobě ustanovena teprve nedávno a předsedá jí zástupce Německa Hans-Martin Hinz. Na zasedání v Soulu byl mandát předsednictva formálně prodloužen až do příští generální konference, což by mělo pro ICOM – Europe zajistit větší kontinuitu práce. Činnost ICOM – Europe se zaměřuje zejména na spolupráci s pobaltskými zeměmi a Ruskem, vzdělávací aktivity pro muzejní pracovníky v zemích na východní hranici Evropské unie, spolupráci v rámci EU, připravuje se spolupráce s regionálními organizacemi ICOM – Arab a ASPAC (reg. organizace pro Asii a Tichomoří).

Kromě účasti na generální konferenci, která se v loňském roce stala středobodem našeho úsilí, se ČV ICOM jako každoročně podílel na konání mnoha akcí jak na území ČR, tak v zahraničí:

Již tradičně jsme podpořili uspořádání mezinárodní konference konzervátorů a restaurátorů, na jejíž přípravě se pravidelně podílí oborová komise konzervátorů-restaurátorů a preparátorů (KRP) při AMG a Technické muzeum v Brně. Vloni se seminář konal ve dnech 14.–16. 9. 2004 v Liberci, takže se na jeho organizaci podílelo také Severočeské muzeum. Z podrobné zprávy předsedy komise Ing. Ivo Štěpánka, která je k dispozici na webovské stránce ICOM, vyjímáme: Konference se zúčastnilo 248 účastníků, z toho 9 ze Slovenska, 8 z Německa, a 1 ze Spojených států amerických. V jejím průběhu bylo předneseno 27 odborných přednášek, konferenční prostory byly využity k prezentaci firem dodávajícím materiály pro potřeby konzervátorů a restaurátorů. Program konference byl sestaven do tématických bloků, moderovaných příslušnými specialisty pro daný obor. Byly představeny některé z projektů v oblasti mezinárodní spolupráce v oboru konzervování a restaurování, značná část přednášek byla věnována přírodovědným metodám průzkumu jednotlivých materiálů, použití nové techniky v preventivní ochraně, další přednášky byly věnovány konzervování a restaurování jednotlivých materiálů; po delší době se na konferenci opět prezentovaly také výsledky preparátorské práce. Samostatný blok byl věnován výuce a vzdělávání nových konzervátorů a restaurátorů.

Přednesené referáty, publikované ve sborníku a diskuse s jejich autory přímo na semináři umožňuje účastníkům seznámit se s nejnovějšími výsledky aplikací metod při konzervování a restaurování a následně jejich operativní využití při své práci. Významné je i setkávání s přírodovědně zaměřenými pracovníky vysokých škol a výzkumných ústavů, kteří ve spolupráci s konzervátory používají nové analytické metody při materiálovém průzkumu. Konference vytváří vhodné podmínky pro pravidelné setkávání konzervátorů-restaurátorů z celé ČR i pracovníků z příbuzných profesí a umožňuje jim tak průběžně si doplňovat znalosti z daného oboru. Důležité je i udržování kontaktů se zahraničními konzervátory a restaurátory a to zejména s ohledem na vstup ČR do EU.

V době od 1. dubna do 2. května 2004 se v hlavní budově Muzea hl. m. Prahy uskutečnila hmatová výstava „Seznamte se s archeologií 1“ jako první část volného cyklu hmatových výstav s názvem DÍVÁME SE RUKAMA. Výstava měla několik složek: jednak vystavené předměty, které si každý návštěvník mohl důkladně prohlédnout a ohmatat (archeologické pracovní nástroje a nářadí, rekonstrukci pravěkého hrobu, postup laboratorní rekonstrukce nádoby, ukázky typické keramiky některých pravěkých kultur atd.), jednak malý „workshop“, kde si každý mohl na místě vyrobit a odnést svůj vlastní přeslen podle vystavených pravěkých vzorů, a dále prezentaci Knihovny a

tiskárny pro nevidomé K. M. Macana, jejíž návštěvnicky nejoblíbenější částí byl Pichtův psací stroj a možnost napsat si vlastní text v braillově písmu. K dispozici všem byl zvukový a tištěný průvodce s vysvětlujícím komentářem a zároveň i možnost odborného výkladu (včetně nevidomé průvodkyně). Jako doprovodný materiál byl vydán katalog s hmatovými a černotiskovými obrázky a CD s dramatisací průběhu archeologického výzkumu. Výstavu navštívilo celkem 1294 návštěvníků všech věkových kategorií, z toho 99 osob se zrakovým postižením. Cílem akce bylo vytvořit výstavu prvotně zaměřenou na návštěvníky se zrakovým postižením a zároveň si ověřit zájem tzv. normálních návštěvníků o tento druh výstavy s ohledem na další zamýšlené pokračování jmenovaného cyklu. Zájem obou jmenovaných složek návštěvnické veřejnosti překročil očekávání, zejména ohlasy ze strany návštěvníků bez handicapu přesvědčily, že cesta k výstavám tzv. integrovaného typu, tedy „pro všechny“, je otevřena.

Celosvětový kongres CIMA XIV. (Congres International des Musées d'Agriculture) se konal ve dnech 20.–24. 9. 2004 ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm za účasti 60 delegátů – členů/organizací sdružených v AIMA (Association Internationale des Musées d'Agriculture) z 15 zemí světa. Kongres umožnil účastníkům prezentovat výsledky své práce v zemědělských muzeích a dalších výzkumných projektech. Jeho hlavním tématem byl "Vývoj zemědělství ve 20. století – jeho dokumentace a prezentace v muzeích", předneseno bylo 39 odborných referátů a diskusních příspěvků. Vítězslav Koukal, který zakončil svůj prezidentský mandát, se na příští období stal 1. viceprezidentem AIMA.

V rámci projektu Ministerstva kultury „Česká hudba 2004 – nedílná součást evropské kultury“, pod záštitou UNESCO a za finanční podpory Středočeského kraje se uskutečnil ve dnech 22. – 24. září 2004 mezinárodní Seminář „Významná místa Dvořákova pobytu a inspirace, historie – současnost“, který pořádal Památník Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbrami. Účelem setkání bylo připomenout významnou osobnost Antonína Dvořáka (1841–1904) v mezinárodním kontextu, a to s odstupem 100 let od skladatelova úmrtí. Zúčastnilo se celkem 62 účastníků. Témata referátů zahrnovala jak historická fakta z Dvořákova pobytu v Čechách, Anglii i USA (rodinné zázemí, hudební a nehudební vzdělání a zážitky, vliv anglického a amerického prostředí a skladatelova reakce na ně, americké hudební vlivy aj.), tak i Dvořákův význam pro americké Čechy v roli tzv. kulturní ikony. V rámci výjezdních jednání navštívili účastníci místa, spojená s Dvořákovou tvorbou, a měli ojedinělou možnost se seznámit s mnoha dosud neznámými fakty.

Ve dnech 6.–9. 10. 2004 se v Praze konala konference European Museum Network – každoroční setkání, které v posledních sedmi letech představuje neformální výměnu projektů, názorů, nápadů a především kontaktů mezi muzei a institucemi, které se zabývají především prezentací designu a architektury. PhDr. Helena Koenigsmarková, ředitelka UPM v Praze nabídla uspořádat setkání v době přehlídky Designblok 04, kdy měli účastníci možnost se seznámit i s českou produkcí. Pracovní setkání se konala v Goethe Institutu, pozvání k neformálním večerním setkáním nabídl primátor města Prahy Pavel Bém a ředitel Obecního domu F. Laudát v saloncích a účastníci si mohli prohlédnout i výstavní sály OD. Muzeum hl. města Prahy též umožnilo prohlídku Loosovy vily, takže všichni byli nadšeni stavem všech výše zmíněných rekonstruovaných objektů a péčí o ně. Na konferenci se přihlásilo 30 muzeí včetně 4 českých institucí, zúčastnilo se po oba dny vždy cca 25 osob.

V návaznosti na kolokvium Bezpečné muzeum uspořádal ing. Pavel Jirásek (MK ČR) v Praze v listopadu 2004 pracovní setkání skupiny komise ICMS pro přípravu publikace o řešení krizových situací v muzeích. Knihu by měl vydat ICOM v roce 2006 a bude se zabývat riziky, jako jsou terorismus, povodně, požáry, krádeže, vandalismus, zemětřesení a jiné živelní pohromy, otázkám bezpečnosti budov, války a ozbrojených konfliktů.

I v uplynulém roce ČV zprostředkoval cesty nebo vysílal delegáty z řad svých členů na odborné akce v zahraničí. Podrobné informace o těchto akcích jsou průběžně publikovány na naší internetové stránce, proto se jako každoročně spokojíme pouze s výčtem cest za uplynulý rok:

V březnu 2004 (24. a 25.) se ČV ICOM ve spolupráci s dr. Evou Dittertovou a dalšími kolegy

podílel na uspořádání zájezdu do vídeňského Muzea užitého umění na výstavu Der Preis der Schönheit, která se konala ke 100. výročí založení Wiener Werkstätte. Zájem z řad muzejní a galerijní obce byl tak velký, že jely dva plně obsazené autobusy.

Kolegyně PhDr. Daniela Karasová, CSc. (UPM Praha) a Mgr. Zuzana Polanská (Prachatické muzeum) se zúčastnily 5. výroční konference sekce DEMHIST ICOM (Muzea v historických objektech), konané 2.–4. 9. 2004 v Berlíně – Charlottenburgu, jejímž tématem bylo Room with a view – Historic House Museums and their Surroundings a zúčastnilo se cca 60 účastníků.

Ředitelka UPM PhDr. Helena Koenigsmarková se ve dnech 4.–10. 9. 2004 účastnila konference ICDAD v Berlíně, jejímž hostitelem bylo Deutsches Historisches Museum, které právě dokončilo zásadní modernizaci a přestavbu své historické budovy Unter den Linden. Tématem konference bylo Užité umění a historie a vystoupila k němu ve třech blocích část ze cca 70 účastníků. Dr. Koenigsmarková přednesla příspěvek na téma nově otevřeného historického objektu – zámku v Kamenici nad Lipou – přizpůsobeného pro muzejní účely. Její druhé vystoupení se týkalo možnosti vytváření společných projektů v rámci Culture 2000 tak, aby bylo možné plánovat případné spolupráce s předstihem a s tématy, která vyhovují více muzeím.

Ve dnech 5.–11. 9. 2004 se dr. K. Sutorý, dr. V. Antonín a Mgr. S. Kubešová z MZM zúčastnili 11. konference OPTIMA (Organizace na podporu botanického taxonomického výzkumu ve Středomoří). Konala se v Bělehradu (Srbsko a Černá hora) a zúčastnilo se jí více než 200 botaniků z 24 zemí Evropy, Afriky a Asie. V rámci posterových prezentací prezentoval K. Sutorý poster na téma „Genus Cynoglossum on the Iberian peninsula“ a S. Kubešová poster „A contribution to the moss flora of the Apuseni Mountains (Romania)“.

Jiří Zeman a Kateřina Saporová z NTM v Praze se ve dnech 12.–18. 9. 2004 zúčastnili kurzu muzejního managementu, který pořádalo Deutsches Museum v Mnichově. Kurz obsáhl různé segmenty muzejního managementu: prezentace sbírek, public relations, press relations, přípravu a plánování výstav a expozic, zabezpečení sbírek, katalogizace, restaurování. Důležitou součástí bylo financování těchto činností.

Zasedání komise ICOM – GLASS se konalo ve dnech 10. – 13. 10. 2004 v Celje ve Slovinsku a zúčastnili se ho Jitka Lněničková (Muzeum Šumavy) a Mgr. Milan Hlaveš (UPM Praha). Dvoudenní přednáškový program se z poloviny týkal tématu The Heritage of Glass in Central South-Eastern Europe a z poloviny přinesl příspěvky na různá specializovaná témata. Mgr. Hlaveš se zúčastnil příspěvkem Czech Utility Glass and Reality of Everyday Life, který se setkal s poměrně živým ohlasem.

Dr. Marie Dufková, CSc. z NM v Praze se v říjnu 2004 zúčastnila mezinárodní konference The Sea and Ancient Civilizations, konané v Bulharsku a věnované problematice úlohy moře jako zprostředkovatele kulturních kontaktů, obchodních styků a součásti životního prostředí ve starověku. Příspěvek dr. Dufkové se týkal mořských motivů na starořeckých vázách.

Zprávu o průběhu odborného průzkumu archiválií z pozůstalosti arch. Adolfa Loose ve sbírce Albertina ve Vídni pro výstavu a katalog: Adolf Loos – dílo v českých zemích nám zaslaly pracovnice Muzea hlavního města Prahy. Součástí zmíněného archivu jsou fotografie a plány všech realizovaných a nerealizovaných projektů, které Adolf Loos vypracoval v letech 1904 – 1908 a 1928 – 1933 v rámci svých pobytů v Plzni, Brně, Karlových Varech a Praze. Jedná se o velmi cenný originální materiál zobrazující Loosovu tvorbu u nás. Během pobytu v Albertině v listopadu 2004 podrobně zmapovaly veškerý dostupný materiál a pořídily kopie všech dokumentů týkajících se tématu, dále projednaly s vedením archivu možnost vzájemné spolupráce při výstavě a katalogu, který připravují na rok 2006.

PhDr. Jana Součková, DrSc. se ve dnech 25. 11.–2. 12. 2004 účastnila výroční konference ředitelů skupiny evropských etnografických muzeí / muzeí světových kultur (EEMDG), již v r. 2004 uspořádalo Africké muzeum v Tervuren (Belgie).

První blok jednání byl převážně věnován organizačním záležitostem, další jednání se pak věnovala způsobům registrace a dokumentace a dalším problémům správy sbírek, problematice zápůjček sbírkových předmětů i celých výstav.

Tolik tedy přehled činnosti Českého výboru ICOM v uplynulém roce 2004. Věřím, že budete souhlasit, že se nám vcelku daří plnit vytýčené plány a zaměřovat činnost ČV ICOM tak, aby odpovídala aktuální situaci a potřebám muzeí i individuálních členů. Vážím si vašeho soustavného zájmu o naši činnost a vaší aktivní účasti na ní, vážím si již zmíněné dobré spolupráce s MK ČR a ostatními profesními sdruženími v ČR i v zahraničí, a upřímně děkuji vám všem. V neposlední řadě patří poděkování mým kolegům v předsednictvu, díky jejichž zodpovědnému přístupu a pracovnímu nasazení je tato činnost možná – jim tedy děkuji jménem svým i vašim.

Kateřina Tlachová, únor 2005